

Foto: Javier Larrea/Scanpix

Glad att kunna tre språk

av Natacha

Jag heter Natacha, är 15 år gammal och går i årskurs 9. Jag är en romsk tjej med rötter från Finland och bor med mina föräldrar och mina sex syskon. Min dröm är att bli kock eller att jobba med musik.

I skolan har jag kompisar från olika länder. Det är roligt för ibland känner man igen någon sed eller tradition som vi har och som även andra har.

Hemma har vi många traditioner som vi följer, speciellt renhetsregler. Vi städar ofta i familjen och då ska det vara mycket Ajax och Klorin så bakterierna och smuts försvinner. Köket måste vara extra, extra rent för där äter vi. Om något hamnar på golvet från bordet så slänger vi det. Det gör vi för att inte bli sjuka.

Mina föräldrar har berättat att förr i tiden så hade

man alla kärl och kastruller med mat högt upp från marken i vagnarna så att inga djur kom åt dem, men även så inget smuts kom i maten.

Om en person blev sjuk så kunde flera bli det och då kunde man få stora problem. Det är ju så, att förr fick inte romer hjälp av sjukhuset om de blev sjuka.

De äldre har berättat att förr var de duktiga på att bota en del sjukdomar med örter och annat som fanns i skogen. På något sätt så har vi kvar det här idag också. Fast nu behöver vi inte vara så rädda att bli sjuka egentligen, då vi kan köpa medicin och få komma till läkare om det behövs.

Framtidsdrömmar

Min stora dröm är att bli en jättebra kock, eller något inom musiken. Det är roligt att se någon rätt eller ett bakverk färdigt som andra tar del av och som jag själv gjort. Det är som att man blir nöjd och glad då.

Men musik är också roligt, det är den där taktkänslan som får iväg en ibland. Jag brukar titta på Idol och andra liknande program, det är klart att det skulle vara roligt att få vara med någonstans som många andra. Fast jag vet att jag skulle vara världens blygaste då, och det är inget konstigt för det. Det handlar ju om att

man är i en ny situation som man aldrig tidigare varit med om, så nervositeten skulle vara maxad.

Jag är glad över att jag sedan barnsben har fått höra tre språk hemma: finska, kaale (kaalesitska) och svenska. Det gör att det är lättare att kommunicera med flera personer och länder. Det är jätteroligt. Och sen förstår man även vad som sjungs i olika sånger på dessa språk.

Något som jag inte tycker om däremot är matte i skolan. Det är typ så tråkigt, finns inget värre. Visst måste vi ju kunna räkna så vi vet hur mycket som ska till och bort när vi handlar och så, men vad ska man med procent och upphöjt till? Nej, det är inget för mig.

Att visa respekt

Om jag ska välja en tradition som genomsyrar allt som är romskt och viktigt för vår grupp så är det respekt. Respekt för

barnen och respekt för äldre.

Vår respekt för äldre bygger på att de äldre genom

sina erfarenheter kan ge råd och tips till yngre så de inte ska hamna i onödiga situationer utan får hjälp med att se med nya ögon.

”Om jag ska välja en tradition som genomsyrar allt som är romskt och viktigt för vår grupp så är det respekt. Respekt för barnen och respekt för äldre.”

Respekten för barnen handlar om att de är framtiden för vår kultur. Jag är själv fortfarande barn enligt barnkonventionen, och jag tycker att denna tradition som vi har är viktig och vacker.

Som så många andra jämnåriga så älskar jag att shoppa. Hade jag mycket pengar så skulle det shoppas kläder varje dag! Det är kul. Samtidigt så dämpas den tanken då jag ser tiggare som inte har råd till mat eller

mediciner för sina familjer. Jag skulle vilja hjälpa dem, men vad kan jag göra?

Jag eller andra romer har inte de resurser som kunde göra skillnad här. Det här är ett europeiskt problem och ansvar, och politikerna måste göra bättre i fråan

sig i det här. Tiggarna på gatan är människor som alla andra. ■

Foto: Maskot bildbyrå

Finska romer

På 1500-talet förpassades romer till de nordöstra delarna av Storsverige, dagens Finland. Några tvingades bryta mark i Karelen under slavliknande förhållanden. I Finland levde många romer under extremt fattiga förhållanden och deras barn blev ofta tvångsomhändertagna. När Sveriges gränser åter öppnades för romer 1954 började finska romer flytta över gränsen för att få möjlighet till ett drägligt liv.

Källa: www.varromskahistoria.se/dagens-europa

Läs mer om finska romer:

<http://www.romernashistoria.se/intervjuer/page10/page23/index.php>

